

ทัศนคติทางการเมืองของวุฒิสมาชิกสายทหารต่อพรรคการเมืองไทย

ร.ศ.อ.พิสันต์ จุลคิลก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2530

ISBN 974-567-786-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

012810

110297169

THE POLITICAL ATTITUDES OF THE MILITARY SENATORS
TOWARDS POLITICAL PARTIES

Pol.Capt. Pisan Chuldilok

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Government

Graduate School

Chulalongkorn University

1987

ISBN 974-567-786-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ทศนคติทางการเมืองของวุฒิสมาชิกสายทหารต่อพรรคการเมืองไทย

โดย ร.ต.อ.พิสนธ์ จุลติก

ภาควิชา การปกครอง

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.กนลา สุขพานิช-ชั้นปราบ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา สุจริตชนารักษ์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.กนลา สุขพานิช-ชั้นปราบ)

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ทัศนคติทางการเมืองของวุฒิสมาชิกสายทหารต่อพรรคการเมืองไทย
ชื่อนิสิต ร.ต.อ.พิสิทธิ์ จุลติลก
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.กมล สุขหานิช-ชั้นพราบ
ภาควิชา การปกครอง
ปีการศึกษา 2529

บทคัดย่อ

สถาบันทหารถือเป็นสถาบันที่มีความสำคัญสถาบันหนึ่งในระบบการเมืองไทย วุฒิสมาชิกสายทหารถือเป็นชนชั้นนำทางการเมืองของสถาบันทหาร การศึกษาถึงทัศนคติของวุฒิสมาชิกสายทหารที่มีต่อพรรคการเมืองไทยนี้ ก็เพื่อจะทำให้พรรคการเมืองต่าง ๆ ในประเทศไทยได้ทราบถึงทัศนคติของชนชั้นนำทางการเมืองของสถาบันทหารว่ามองพรรคการเมืองเป็นอย่างไร พรรคการเมืองควรทำอย่างไร เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างวุฒิสมาชิกสายทหารต่อพรรคการเมืองและนักการเมือง และเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาพรรคการเมืองและนักการเมือง ให้เป็นที่ยอมรับของคณะทหารและประชาชนโดยทั่วไป การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ใช้เวลาในการศึกษาวิจัยระหว่างเดือนสิงหาคม พ.ศ.2529 ถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ.2530 โดยมีวัตถุประสงค์ประการแรก เพื่อทราบถึงทัศนคติของวุฒิสมาชิกสายทหารที่มี ต่อพรรคการเมืองและนักการเมืองว่ามีบทบาทสำคัญทั้งด้านบวกและด้านลบต่อการพัฒนาทางการเมืองของไทยอย่างไร โดยเฉพาะบทบาทในการเสริมสร้าง หรือทำลายล้างระบอบประชาธิปไตย ประการที่สอง เพื่อทราบถึงแนวความคิดของวุฒิสมาชิกสายทหารว่า พรรคการเมืองและนักการเมืองควรมีการพัฒนาและปรับเปลี่ยนบทบาทอย่างไร จึงจะเอื้ออำนวยต่อการสร้างระบอบประชาธิปไตยที่มั่นคงและมีเสถียรภาพ

เพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมุติฐานในการวิจัยไว้ดังนี้

1. วุฒิสมาชิกสายทหารมีทัศนคติเชิงสนับสนุนและยอมรับว่าพรรคการเมือง เป็นสถาบันที่จำเป็นในระบอบประชาธิปไตย

2. วุฒิสมาชิกสายทหารมีทัศนคติเชิงลบต่อบทบาทของพรรคการเมืองไทยในฐานะตัวแทนผลประโยชน์ของประชาชนส่วนใหญ่ กล่าวคือ เชื่อว่าพรรคการเมืองมักจะทำเนิ
การเพื่อผลประโยชน์ของพรรค กลุ่ม และผลประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าผลประโยชน์ของชาติ

3. ในภาวะปัจจุบัน วุฒิสมาชิกสายทหารส่วนใหญ่ยังมีทัศนคติเชิงลบต่อบทบาทและ
พฤติกรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยเฉพาะในด้านการขาดคุณธรรม การศึกษา
และประสิทธิภาพทางการเมือง จึงยังไม่สนับสนุนให้พรรคการเมืองแสดงบทบาททางการเมือง
เมืองอย่างเต็มที่โดยลำพัง

4. เมื่อใดก็ตามที่เกิดภาวะความขัดแย้งขึ้นในพรรคการเมือง หรือระหว่างพรรค
การเมืองอันจะกระทบกระเทือนต่อเสถียรภาพของรัฐบาล และความมั่นคงของประเทศชาติ
วุฒิสมาชิกสายทหารมีแนวโน้มที่จะสนับสนุนให้สถาบันทหารเข้าแทรกแซงทางการเมือง

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในรูปของแบบสอบถาม เพื่อวัดทัศนคติ
ของวุฒิสมาชิกสายทหาร ในการทดสอบสมมุติฐาน โดยแบบสอบถามประกอบด้วยคำถามที่
ผ่านการทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา การคำนวณค่าอำนาจจำแนก และค่าความ
เชื่อมั่น มีคำถามทั้งสิ้น 50 ข้อ รวบรวมข้อมูลจากวุฒิสมาชิกที่เป็นทหาร ทั้งในประจำการ
และนอกประจำการที่ได้รับโปรดเกล้าฯ ให้ดำรงตำแหน่งวุฒิสมาชิกปฏิบัติหน้าที่อยู่ในวุฒิสภา
ร่วมกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในรัฐสภา ภายหลังการเลือกตั้งทั่วไป เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม
ค.ศ. 2529 มีจำนวนทั้งสิ้น 140 นาย แยกเป็นนายทหารบก 75 นาย นายทหารเรือ 34
นาย และนายทหารอากาศ 31 นาย แจกแบบสอบถามแบบไม่สุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการทางสถิติ คือแจกแจงความถี่เป็นร้อยละ ค่าเฉลี่ย
การทดสอบไคสแควร์ (Chi-square) และการหาค่านัยสำคัญของความแตกต่างระหว่าง
ข้อมูล (Significant difference)

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า

1. ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทัศนคติของวุฒิสมาชิกสายทหาร
ที่มีส่วนราชการที่สังกัด สถานภาพการรับราชการ จำนวนครั้งที่ดำรงตำแหน่งวุฒิสมาชิก
การศึกษาในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร และการดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการที่

แตกต่างกัน ซึ่งส่วนใหญ่ ยอมรับว่าพรรคการเมือง เป็นสถาบันที่จำเป็นในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย

2. ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทัศนคติของวุฒิสมาชิกสายทหารที่มีส่วนราชการที่สังกัด สถานภาพการรับราชการ จำนวนครั้งที่ดำรงตำแหน่งวุฒิสมาชิก การศึกษาในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร และการดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการที่แตกต่างกัน ซึ่งส่วนใหญ่ยังไม่ยอมรับและยังไม่แน่ใจว่าพรรคการเมืองของไทยจะเป็นตัวแทนเรียกร้องผลประโยชน์ต่าง ๆ ให้กับประชาชนได้ แต่กลับเห็นว่าพรรคการเมืองของไทย มักจะแสวงหาผลประโยชน์ให้กับพรรค และกลุ่มที่สนับสนุนพรรคของตน

3. ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทัศนคติวุฒิสมาชิกสายทหารที่มีส่วนราชการที่สังกัด สถานภาพการรับราชการ และการดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการที่แตกต่างกัน ซึ่งส่วนใหญ่ยังไม่ยอมรับเกี่ยวกับบทบาทและพฤติกรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในปัจจุบัน เพราะเห็นว่าเป็นผู้ที่ขาดอุดมการณ์ การศึกษา และประสบการณ์ทางการเมือง จึงยังไม่สนับสนุนให้แสดงบทบาททางการเมืองในรัฐสภาโดยลำพังฝ่ายเดียว เมื่อพิจารณาถึงจำนวนครั้งที่ดำรงตำแหน่งวุฒิสมาชิก การศึกษาในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร พบว่ามีทัศนคติในประเด็นดังกล่าวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทัศนคติของวุฒิสมาชิกสายทหารที่มีส่วนราชการที่สังกัด สถานภาพการรับราชการ จำนวนครั้งที่ดำรงตำแหน่งวุฒิสมาชิก การศึกษาในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร และการดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการที่แตกต่างกันซึ่งส่วนใหญ่สนับสนุนให้ทหารเข้าแทรกแซงทางการเมือง ทั้งนี้เพื่อให้เกิดเสถียรภาพแก่รัฐบาล

ผลจากการศึกษาวิจัยนี้ เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยทุกประการ.

Thesis Title The Political Attitudes of the Military
 Senators towards Political Parties
Name Pol.Capt. Pisan Chuldilok
Thesis Advisor Associate Professor Kanala Sukhabanij, Ph.D.
Department Government
Academic Year 1986

ABSTRACT

The purpose of this master's thesis is to study the attitude of military senators towards political parties. Since military institution is always regarded as vital to the survival of the nation, political attitudes of high-ranking military officer, especially ones who are appointed senators, served as indicators towards the development of political military institution as a whole. Data and information derived from this study could reflect some of the problem concerning the weakening role of political parties and bad image of the MP's as people's representatives, and then measures to solve them could be implemented for self-improvement as well as to gain public acceptance.

The research, being carried out from August 1986 to May 1987, has the following objectives. Firstly, to gauge the attitudes of military senators on the role of political parties and politicians are analyzed to find out whether the latter have contributed positively to the development of Thai democratic rule. Secondly, to discover the ideas of military senators are

studied on how political parties and politicians should behave in order to contribute positively for the stable, prosperous, and stability of democratic system.

In order to meet the objectives of this research, the hypotheses are set forth as follows:

1. Military senators support and acknowledge that political parties are essential in the democratic system.

2. Military senators have negative attitudes towards political parties in regard to their roles as interest groups. This skepticism of military senators denied from their believe that MP's always act for their own benefits rather than national interest.

3. At present, the majority of military sanators still pessimistically believe that the MP's are lack of proper ideology, education, as well as political experience. Therefore, the senators did not want to support political parties as the only institution to be totally in charge of politics.

4. Whenever political crises and instability occurred, stemming from either intra- or inter-party conflicts, and which threaten conflict within a security of the nation, military senators would unhesitately then support the military coup and intervention in politics.

The research technique for this thesis is conducted through survey method. Questionnaires were tested for their content validity, reliability, and discriminative power and then were distributed to the research population. They were the

military senators totaling 140 (some of whom were still in active service) who were appointed after the General Election on July 27, 1986. They are 75 army officers, 34 naval officers, and 31 Royal Thai Air Forces. Seventy of the questionnaires were returned.

The above hypotheses are mostly confirmed as follows.

1. The majority of military senators have positive attitudes towards political parties. There is no statistical significant difference of the attitudes between military senators with different ranking, political experiences and education. Therefore, they structurally admitted that political party is an important institution in the democratic rule.

2. As for the role and behavior of some MP's, the majority of military senator view that the MP's should not have sole responsibility in the legislative assembly without senators help, the MP's cannot perform their function well due to their lack of proper ideology, education and political experience.

3. In the case that political crises and instability occurred, the majority of military senators show their support to solving the problems through intervention and coup d'etat.

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ นาย
มารุต บุณนาท ที่ได้ให้ความรู้ด้านการเมืองและให้ความเมตตาแก่ผู้วิจัยเสมอมา ขอกราบ
ขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.กนลา สุขพานิช-ชั้นพราย ที่ได้กรุณาเป็นอาจารย์ที่
ปรึกษาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ให้คำแนะนำแก้ไขเพื่อความถูกต้อง กราบขอบพระคุณรองศาสตรา
จารย์ ดร.พรศักดิ์-และคุณจินตนา ผ่องแผ้ว ที่ให้ความเมตตาเกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์
กราบขอบพระคุณ พล.ต.ต.เจริญ โชติดำรงค์ ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจนครบาล และ
พล.ต.ต.ชลอ เกิดเทศ ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค 3 ที่ได้ให้การสนับสนุนแก่ผู้วิจัย
ในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ กราบขอบพระคุณ พล.ร.ท.บงกช สุกกะลิน ที่ได้กรุณาให้
ความอนุเคราะห์ในด้านการศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลจากวุฒิสมาชิกที่สังกัดกองทัพเรือ ขอขอบคุณ
ร.ท.หญิง พันธนิศา ชูปะเตมีย์ ที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในด้านการศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูล
จากวุฒิสมาชิกที่สังกัดกองทัพอากาศ

ขอขอบคุณที่ ๆ เพื่อน ๆ ทั้งที่เอ่ยนามและไม่ได้เอ่ยนามที่ได้ให้ความอนุเคราะห์
ห่วงใย ดูแล และให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ พ.ศ.อ.เอนก อุดหนุนันท์ คุณ
ยุพดี ทิยาพันธ์ คุณประทีป จงสิทธิ์ธรรม พ.ศ.ต.เรืองศักดิ์ จริตเอก ร.ศ.อ.มรกต
ไศลระบาท ร.ศ.ต.สุรพล อยู่ยงษ์ คุณกอบชัย บุญอรณะ คุณเชาวนะ ไตรมาส คุณศุภศักดิ์
หาญปรีชาสวัสดิ์ คุณบุษบา สิ้นสมบูรณ์ คุณวรวิทย์ มะภูติ คุณองอาจ ก่อสินคำ คุณพีระ
ชัยชาญ คุณพินิจ ลาภชนานนท์ คุณสุภารัตน์ เจนจรัสสกุล คุณนิกร สุระประจิด และ
คุณบุรี เจียรระสุพัตรา

ขอขอบพระคุณวุฒิสมาชิกที่ตอบแบบสอบถามในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ทุกท่าน

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ หากจะเกิดผลดีในด้านวิชาการอยู่บ้าง ผู้วิจัยขอมอบให้แก่
มารดาผู้ซึ่งเป็นที่รักยิ่งของผู้วิจัย

ร.ศ.อ. พิสิทธิ์ จุลติก

1 พฤษภาคม 2530

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ช
กิตติกรรมประกาศ.....	ญ
สารบัญตาราง.....	ท
สารบัญรูปประกอบ.....	ค
บทที่	
1 บทนำ.....	1
สภาพปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	12
ขอบเขตของการศึกษาวิจัย.....	13
สมมุติฐานของการวิจัย.....	14
แนวความคิดที่ใช้ในการศึกษา.....	15
วิธีการศึกษา.....	15
การสร้างแบบสอบถาม.....	18
การทดสอบแบบสอบถาม.....	19
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	19
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	20
ลำดับการเสนอเรื่อง.....	20
2 ทฤษฎีแนวความคิด.....	22
ทฤษฎีแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	22
แนวความคิดเกี่ยวกับทัศนคติ.....	22
แนวความคิดเกี่ยวกับพรรคการเมือง.....	27
ความสำคัญของพรรคการเมือง.....	28
ความหมายของพรรคการเมือง.....	30

การจัดตั้งองค์กรพรรคการเมือง.....	34
โครงสร้างและหน้าที่ของพรรคการเมืองในระบบประชาธิปไตย.....	48
ลักษณะทั่วไปที่ทหารเข้ามาแทรกแซงทางการเมืองในประเทศกำลังพัฒนา..	57
ลักษณะของการเข้ามามีบทบาททางการเมืองของกลุ่มทหารในประเทศ ที่กำลังพัฒนา.....	59
สาเหตุและปัจจัยที่ส่งเสริมให้กลุ่มทหารเข้าแทรกแซงทางการเมือง...	60
3 ความสัมพันธ์ระหว่างทหารกับพรรคการเมืองไทยในอดีต.....	66
บทบาททางการเมืองของทหารในช่วงก่อนมีระบบพรรคการเมือง (2475-2490).....	68
บทบาททางการเมืองของทหารในช่วงที่มีระบบพรรคการเมือง 2490-ปัจจุบัน.....	86
ผลกระทบจากบทบาทการแทรกแซงทางการเมืองของทหารที่มีต่อระบบ พรรคการเมืองไทย.....	102
4 อำนาจหน้าที่และบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา.....	107
วุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญ.....	108
สาระสำคัญของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2521.....	109
วุฒิสภาในปัจจุบัน.....	111
อำนาจหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภาในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา.....	111
อำนาจหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภาในที่ประชุมรัฐสภา.....	114
บทบาทของวุฒิสมาชิกสายทหารภายหลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2521.....	117
การแทรกแซงทางการเมืองของวุฒิสมาชิกสายทหารกรณีกบฏ 1 เมษายน 2524.....	117
บทบาทของยังเติร์กในการยับยั้งร่างพระราชบัญญัติการทําแท้ง.....	119

การเสนอแก้ไขรัฐธรรมนูญ เรื่องวิธีการเลือกตั้งให้เป็นแบบแบ่งเขต เรียงเบอร์.....		119
	กรณีหมิ่นพระบรมเดชานุภาพของนายวีระ มุสิกพงศ์.....	132
	การมีคณะกรรมการวิสามัญตั้งบริหารราชการลับของกองทัพบก.....	135
การเสนอแก้ไขรัฐธรรมนูญ เรื่องประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธาน รัฐสภา.....		136
	สรุป.....	139
5	ทัศนคติทางการเมืองของวุฒิสมาชิกสายทหารต่อพรรคการเมืองไทย.....	141
	ทัศนคติต่อความสำคัญของระบบพรรคการเมือง.....	145
	ทัศนคติต่อบทบาทพรรคการเมืองไทย.....	171
	ทัศนคติของวุฒิสมาชิกสายทหารต่อบทบาทและพฤติกรรมของสมาชิก สภาผู้แทนราษฎร.....	204
	ทัศนคติของวุฒิสมาชิกสายทหารต่อการสนับสนุนให้สถาบันทหารเข้าแทรก ข้างทางการเมือง เมื่อเกิดภาวะความขัดแย้งขึ้นในพรรคการเมือง หรือระหว่างพรรคการเมือง อันกระทบกระเทือนต่อเสถียรภาพของ รัฐบาลและความมั่นคงของประเทศชาติ.....	218
	สรุป.....	238
6	สรุปและข้อเสนอแนะ.....	240
	ความสัมพันธ์ระหว่างทหารกับพรรคการเมืองไทย.....	240
	ทัศนคติทางการเมืองของวุฒิสมาชิกสายทหารต่อพรรคการเมืองไทย.....	243
	ข้อเสนอแนะ.....	256
	บรรณานุกรม.....	258
	ภาคผนวก.....	266
	แบบสอบถาม.....	269
	ประวัติผู้เขียน.....	285

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	โครงสร้างของพรรคการเมืองในโลกเสรี.....	50
3.1	เปรียบเทียบทหารกับพลเรือนในสภาผู้แทนราษฎร 2475.....	70
3.2	เปรียบเทียบทหารกับพลเรือนในสภาผู้แทนราษฎร 2746 (เฉพาะสมาชิกประเภทที่ 2).....	72
3.3	เปรียบเทียบสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.2490 จำแนกเป็นทหารและพลเรือน...	88
5.1	แสดงสถานการณ์ของกลุ่มตัวอย่าง.....	143
5.2	ทัศนคติต่อการยอมรับความสำคัญของพรรคการเมืองในระบอบประชาธิปไตย.....	148
5.3	ทัศนคติเกี่ยวกับพรรคการเมืองในระบอบประชาธิปไตยมีพื้นฐานการสนับสนุนจากประชาชนอย่างแท้จริง.....	152
5.4	ทัศนคติต่อพรรคการเมืองว่าเป็นองค์กรที่ช่วยให้การเมืองพัฒนาไปตามแนวทางการปกครองระบอบประชาธิปไตย.....	157
5.5	ทัศนคติต่อพรรคการเมืองว่าเป็นตัวแทนผลประโยชน์ให้แก่ประชาชนทั้งประเทศ.....	161
5.6	ทัศนคติเกี่ยวกับพรรคการเมืองเป็นสถาบันที่ให้การศึกษาทางการเมืองแก่ประชาชน.....	164
5.7	ทัศนคติต่อพรรคการเมืองเกี่ยวกับการเป็นสถาบันที่สร้างผู้นำทางการเมืองให้แก่ระบบการเมือง.....	168
5.8	ทัศนคติต่อพรรคการเมืองว่ามักจะดำเนินการเพื่อผลประโยชน์ของพรรคและกลุ่มและผลประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าผลประโยชน์ของชาติ จำแนกตามสถานการณ์.....	183
5.9	ทัศนคติเกี่ยวกับพรรคการเมืองไทย จัดตั้งขึ้นโดยปราศจากพื้นฐานการสนับสนุนจากประชาชนอย่างแท้จริง จำแนกตามสถานการณ์.....	187

5.10	ทัศนคติเกี่ยวกับพรรคการเมืองไทยว่าค่านึงถึงแต่เพียงผลประโยชน์ของพรรค กลุ่ม มากกว่าผลประโยชน์ของสังคมส่วนรวม จนเป็นเหตุให้เกิดความแตกแยกเกิดขึ้น จำแนกตามสถานภาพ.....	190
5.11	ทัศนคติเกี่ยวกับพรรคการเมืองไทย เป็นพรรคการเมืองที่ยังไม่มีอุดมการณ์ที่แท้จริงในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน จำแนกตามสถานภาพ.....	194
5.12	ทัศนคติเกี่ยวกับพรรคการเมืองไทยว่า ยังไม่สามารถพิสูจน์ให้เห็นว่ามีประโยชน์แก่ประชาชนในอดีตที่ผ่านมา จำแนกตามสถานภาพ.....	198
5.13	ทัศนคติเกี่ยวกับพรรคการเมืองไทยว่าตั้งขึ้นเพื่อสนับสนุนตัวบุคคลหรือผู้นำของพรรคเป็นสำคัญ จำแนกตามสถานภาพ.....	201
5.14	ทัศนคติต่อบทบาทและพฤติกรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่าขาดอุดมการณ์และระเบียบวินัย การศึกษาและประสบการณ์ทางการเมือง ไม่สนับสนุนให้แสดงบทบาทโดยลำพัง จำแนกตามสถานภาพ.....	206
5.15	ทัศนคติต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่าขาดอุดมการณ์และควมมีระเบียบวินัย จึงยังไม่สนับสนุนให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แสดงบทบาททางการเมืองโดยลำพัง จำแนกตามสถานภาพ.....	210
5.16	ทัศนคติต่อพรรคการเมือง ประสบการณ์ทางการเมือง และความรู้ความสามารถในทางการเมืองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำแนกตามสถานภาพ.....	214
5.17	ทัศนคติต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ผ่านมามีการใช้เงินในการซื้อคะแนนเสียงกันมาก ทำให้ระบบตัวแทนของประชาชนมีปัญหา จำแนกตามสถานภาพ.....	217
5.18	ทัศนคติของวุฒิสมาชิกสายทหารต่อบทบาทของตนเอง ในความสัมพันธ์กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และทัศนคติต่อการแทรกแซงและการมีบทบาทของทหารทางการเมืองต่อบทบาทและพฤติกรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำแนกตามสถานภาพ.....	221

ตารางที่	หน้า
5.19	ทัศนคติเกี่ยวกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีการขัดแย้ง แย่งชิงผลประโยชน์ กัน ทำให้เกิดความวุ่นวายแก่ระบบพรรคการเมือง จำแนกตามสถานภาพ. 224
5.20	ทัศนคติของวุฒิสมาชิกสายทหาร ยังไม่ยอมให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมี อำนาจในรัฐสภาแต่เพียงฝ่ายเดียวโดยลำพัง เพราะยังไม่ไว้วางใจ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำแนกตามสถานภาพ..... 227
5.21	ทัศนคติต่อทหารจะเข้าแทรกแซงทางการเมือง เมื่อมีผลกระทบต่อเสถียร ภาพของรัฐบาล จำแนกตามสถานภาพ..... 230
5.22	ทัศนคติเกี่ยวกับความจำเป็นที่จะต้องมิวุฒิสมาชิกในรัฐสภา จำแนกตาม สถานภาพ..... 234
5.23	ทัศนคติเกี่ยวกับความสำคัญของสถาบันทหารในการแก้ไขปัญหาทางการ เมือง จำแนกตามสถานภาพ..... 237

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญรูปประกอบ

รูปที่		หน้า
2.1	การจัดองค์การของพรรคแรงงานของอังกฤษ.....	41
2.2	การจัดองค์การของพรรคอนุรักษนิยมของอังกฤษ.....	43
2.3	การจัดองค์การของพรรคการเมืองในสหรัฐอเมริกา.....	45

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย